

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

997

Vragen van de leden **Yesilgöz-Zegerius** en **Bolkestein** (beiden VVD) aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Nieuwe drug 3-MMC duikt op in Zeeland»*. (ingezonden 5 november 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 3 december 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 933

Vraag 1

Bent u bekend met bovenstaand bericht?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Is bij u bekend hoeveel Nederlanders de drug 3-MMC gebruiken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat kunt u zeggen over het profiel van de gebruikers? Is bij u bekend met welke frequentie de drug 3-MMC wordt gebruikt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan deze worden uitgesplitst naar volwassenen en jongeren?

Antwoord 2 en 3

Nee, over het gebruik van 3-MMC in Nederland is weinig bekend. Het is een nieuw middel, dat in 2012 voor het eerst op de Nederlandse markt verscheen en waarover nog weinig informatie beschikbaar is. Wel zijn er signalen dat 3-MMC in opkomst is. Dit blijkt onder andere uit de voorlopige cijfers van het Groot uitgaansonderzoek onder jongeren en jongvolwassenen van 16–35 jaar dat dit jaar door het Trimbos instituut is uitgevoerd. Van deze groep voornamelijk hoogopgeleide uitgaanders had 8,9% in het afgelopen jaar 3-MMC gebruikt. Dat is redelijk hoog voor een nieuwe psychoactieve stof, maar aanzienlijk lager dan het gebruik van ecstasy (43,9%) of amfetamine (22,7%).

¹ Algemeen Dagblad, 26 oktober 2020, «Nieuwe drug 3-MMC duikt op in Zeeland», <https://www.ad.nl/zeeland/nieuwe-drug-3-mmc-duikt-op-in-zeeland~a7065f97/>

Ook ontvangt het Trimbos instituut signalen van preventiewerkers en instellingen voor verslavingszorg in het oosten van het land dat er groepen jongeren zijn die met regelmaat 3-MMC gebruiken. Bij de landelijke testservices wordt 3-MMC sinds 2012 zo nu en dan ingeleverd op verschillende locaties. In de afgelopen jaren lijkt dit enigszins toe te nemen (51 keer in 2019). In vergelijking tot andere stimulantia als ecstasy (10.462 keer in 2019) en cocaïne (1.334 keer in 2019) zijn deze aantallen echter nog zeer laag.

Vraag 4

Klopt het dat de drug 3-MMC legaal is en wordt verkocht via internetwinkels? Zo ja, hoe komt het dat de drug nog legaal is en om welke internetwinkels gaat het? Zo nee, hoe komen gebruikers dan aan deze drug?

Antwoord 4

3-MMC is een nieuwe psychoactieve stof (NPS) en is inderdaad nog legaal. Dat betekent dat productie van en handel in 3-MMC is toegestaan. 3-MMC wordt als research chemical verkocht door verschillende webshops en smartshops die aangeven dat het alleen gebruikt mag worden voor onderzoeksdoeleinden en niet voor consumptie. Er worden verschillende NPS-en aangeboden op deze manier. Zoals bekend, bereiden wij momenteel een wetsvoorstel voor waarin we verschillende groepen NPS gaan verbieden. Hiermee willen we voorkomen dat drugsproducenten de Opiumwet omzeilen door met een kleine wijziging in de chemische structuur van een harddrug een nieuwe, op dat moment legale, NPS op de markt te brengen. 3-MMC is daar een voorbeeld van, het middel valt onder een van die te verbieden groepen (de cathinonen). Zodra de cathinonen onder de Opiumwet vallen zal productie van en handel in 3-MMC illegaal zijn.

Vraag 5

Welke drugsprecursoren zijn aanwezig in 3-MMC? Zijn deze chemicaliën verboden? Zo nee, waarom niet? Wat is de status van deze precursoren onder de huidige Europese verordeningen op het gebied van de handel in drugsprecursoren? In hoeverre voorziet het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit in nieuwe mogelijkheden om aanwezige precursoren in de drug 3-MMC te verbieden?

Antwoord 5

Aangezien 3-MMC op dit moment geen verboden stof is, is er ook geen aanleiding om de grondstoffen ervan te verbieden of te reguleren. Het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit (Kamerstuk 35 564, nr.², dat thans in behandeling is bij uw Kamer, voorziet in de mogelijkheid om stoffen te verbieden die niet in Europees verband zijn gereguleerd, en die geen andere toepassing kennen dan voor het produceren van bij de Opiumwet verboden stoffen. Op het moment dat 3-MMC verboden zou worden, zou het genoemde wetsvoorstel mogelijkheden bieden om ook de grondstoffen ervan te verbieden. De 3-MMC die op dit moment bij het NFI bekend is, bevat geen aantoonbare hoeveelheden reeds bekende verboden drugsprecursoren.

Vraag 6

Wat is uw beeld van het productieproces van de drug 3-MMC? Waar komen de actieve stoffen vandaan? Waar en hoe wordt het geproduceerd? In hoeverre zijn hier andere landen bij betrokken en op welke wijze wordt met deze landen samengewerkt om de productie tegen te gaan?

Antwoord 6

Omdat 3-MMC sterk lijkt op 4-MMC – welk middel overigens wel is verboden – neemt het NFI aan dat het productieproces daarmee vergelijkbaar is. De belangrijkste grondstof is wel verschillend. Grondstoffen voor dergelijke chemicaliën kunnen vanuit allerlei bronnen afkomstig zijn. Ook 3-MMC zelf wordt op dit moment nog openlijk aangeboden, onder meer vanuit China en India. Omdat 3-MMC niet verboden is, wordt tegen de productie van en/of handel in dit middel niet opgetreden.

² NPO, «Verdoofd», https://www.npostart.nl/verdoofd/16-11-2020/POW_04832255

Vraag 7

Deelt u de mening dat een effectieve aanpak van de productie van designer-drugs valt of staat met het snel en effectief ingrijpen bij de bron, de vervaardiging en verhandeling van de grondstoffen? Zo ja, welke stappen bent u bereid te zetten om de productie van 3-MMC bij de bron aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ja. We hanteren in Nederland een systeem waarbij nieuwe drugs, als deze op de markt verschijnen, door de Staatssecretaris van VWS voor een risicobeoordeling door het CAM (Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs) kunnen worden voorgedragen. Het CAM adviseert vervolgens of deze middelen op een van de lijsten van de Opiumwet moeten worden geplaatst. Ook worden veel middelen vanuit verdragsverplichtingen op deze lijsten gezet. Op het moment dat een middel op deze lijsten staat kan worden opgetreden tegen (onder andere) de vervaardiging ervan en de handel erin. Ook kan door middel van artikel 10a van de Opiumwet worden opgetreden tegen voorbereidingshandelingen. Precursoren voor verboden middelen zijn of kunnen tevens worden gereguleerd via Europese regelgeving. Momenteel bevinden zich op nationaal niveau wetsvoorstellen in procedure die het, in aanvulling op de Europese regelgeving, mogelijk maken om precursoren voor verboden middelen te verbieden (het onderdeel «precursoren» van het eerdergenoemde wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit), en om hele groepen stoffen die verwant zijn aan bestaande lijst-1-middelen tegelijk te kunnen verbieden (het NPS-conceptwetsvoorstel). De regering acht het stelsel van wetgeving, zeker met de voorgenen toevoegingen, afdoende om voor de gezondheid schadelijke middelen die nieuw op de markt verschijnen te kunnen bestrijden.

Vraag 8

Deelt u de mening dat de vraag naar illegale harddrugs een aanbod in stand houdt waar meedogenloze criminelen ontzettend rijk van worden? Kunt u hier een toelichting op geven?

Antwoord 8

Ja, daar heeft het kabinet ook bij herhaling op gewezen. Gebruikers dienen zich ervan bewust te zijn dat zij bijdragen aan een zeer schadelijke illegale industrie. Bij brief van 19 oktober jl. is uw Kamer geïnformeerd welke acties tegen de normalisering van drugsgebruik worden ondernomen.³

Vraag 9

Deelt u de mening dat het zeer zorgelijk is dat gebruikers de drug 3-MMC soms dagenlang gebruiken, zoals naar voren komt in de documentairereeks «Verdoofd», gelet op het feit dat de effecten ervan lijken op die van MDMA en cocaïne en dat er tot dusver weinig tot niets bekend is over de gezondheidsrisico's ervan? Zo ja, bent u bereid om onderzoek te laten doen naar de effecten van deze drug? Zo nee, waarom niet?⁴

Antwoord 9

Ja, intensief gebruik van dit middel zoals getoond in de serie «Verdoofd» is zeker zorgelijk. Omdat er nog zo weinig over bekend is, maar er wel signalen zijn dat het gebruik toe lijkt te nemen, heeft het CAM onder haar leden een uitvraag gedaan om alle beschikbare informatie over 3-MMC op een rij te zetten. Het resultaat zal in de eerste helft van december worden besproken in het CAM. Op basis van dat resultaat zal het CAM met het Ministerie van VWS in overleg gaan over de vraag of en welke vervolgstappen nodig zijn.

Vraag 10

Welke relatieve prioriteit heeft de opsporing en vervolging van (in Nederland) nieuw geïntroduceerde drugs zoals 3-MMC teneinde te voorkomen dat deze vaste voet aan de grond krijgen? Wat is uw beleid ten aanzien van nieuw

³ Kamerstuk 29 911, nr. 287.

⁴ NPO, «Verdoofd», https://www.npostart.nl/verdoofd/16-11-2020/POW_04832255

geïntroduceerde drugs en hoe wordt gegarandeerd dat deze adequaat en snel worden geëvalueerd en verdere opkomst wordt voorkomen?

Antwoord 10

Voor de systematiek ten aanzien van nieuw op de markt verschijnende middelen verwijzen wij naar het antwoord op vraag 7. Zolang een middel niet op de Opiumwetlijsten staat is strafrechtelijke opsporing en vervolging in principe niet aan de orde. Wel kan er in voorkomende gevallen mogelijk worden opgetreden op grond van bijvoorbeeld de Warenwet. Prioritering in de opsporing en vervolging wordt bepaald door het Openbaar Ministerie en de politie.

Vraag 11

Wat is de stand van zaken van het wetsvoorstel inzake Wijziging Opiumwet vanwege nieuwe psychoactieve stoffen, ook wel designerdrugs genoemd, mede in relatie tot 3-MMC? Wordt met het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit de lacune waardoor designer drugs, zoals 3-MMC, gebruikt worden om de wet te ontduiken, volledig gedicht? Zo ja, op basis van welke analyse kunt u dit onderbouwen? Zo nee, welke lacunes ziet u en welke stappen worden ondernomen om deze ook te dichten?

Antwoord 11

U noemt in uw vraag twee verschillende wetsvoorstellen. Van het conceptwetsvoorstel inzake Wijziging Opiumwet vanwege nieuwe psychoactieve stoffen worden momenteel de uitvoeringstoetsen en de wetgevingstoets verwerkt, waarna het na goedkeuring door de ministerraad naar de Raad van State zal worden verzonden. Zoals eerder aangegeven, valt 3-MMC onder één van de stofgroepen die het conceptwetsvoorstel in eerste instantie beoogt te verbieden. Het conceptwetsvoorstel maakt het mogelijk om groepen stoffen (die gelijken op bestaande lijst-1 stoffen) in één keer te verbieden, op basis van de chemische structuur. Dit maakt dat de wetgever efficiënter kan optreden tegen nieuw op de markt verschijnende stoffen, die maar marginaal verschillen van reeds verboden stoffen. Het op voorhand verbieden van elk denkbaar nieuw middel is met het wetsvoorstel niet mogelijk. Het eerdergenoemde wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit bevat een onderdeel dat gericht is tegen niet-gereguleerde grondstoffen voor lijst-1-middelen, die geen andere legale toepassing kennen dan de productie van hard drugs (precursoren).